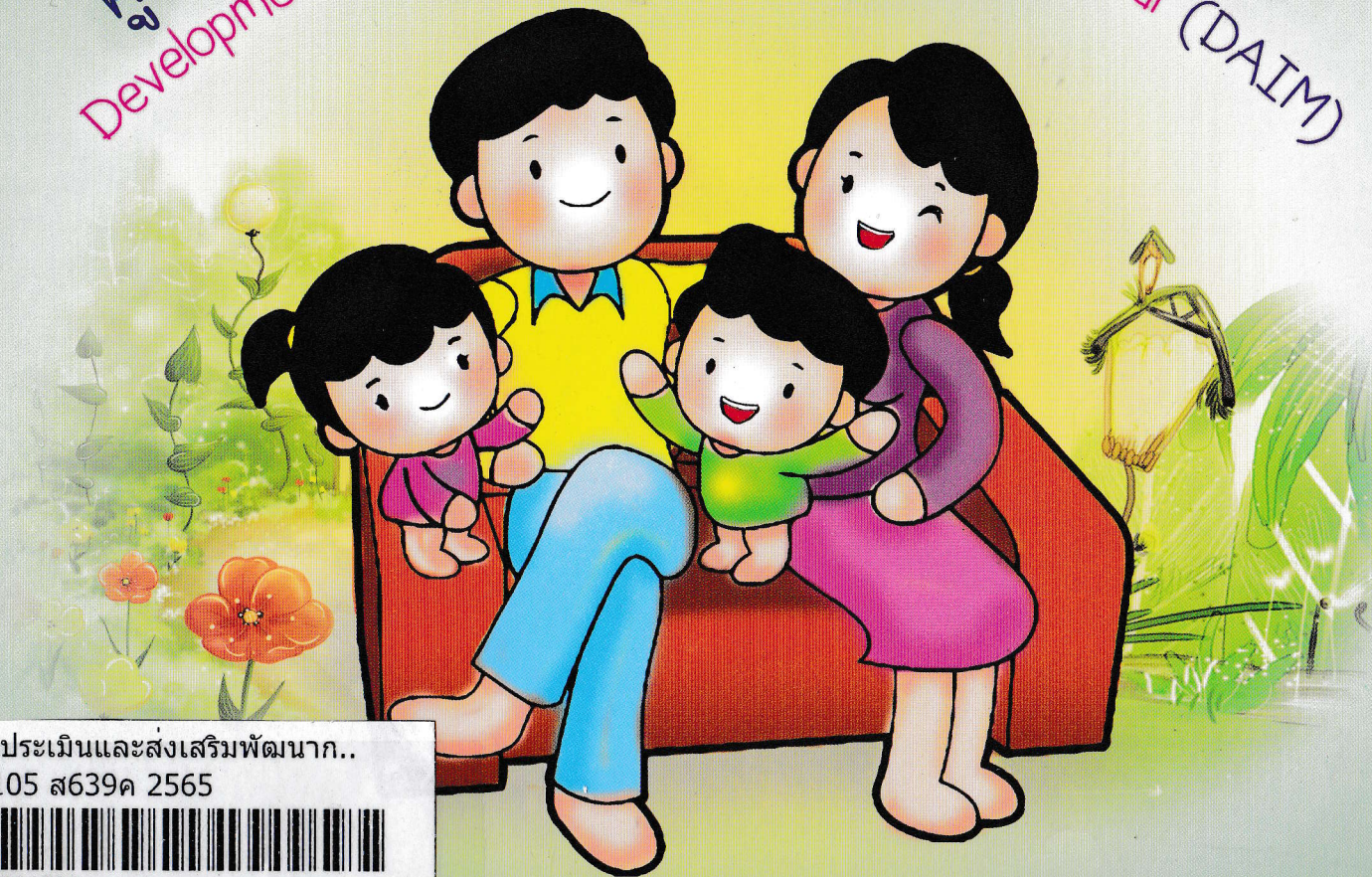

คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง Developmental Assessment For Intervention Manual (DAIM)

คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการ..
WS105 ส639ค 2565

B0001890
bib:13399117136

สปสช.

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

ใช้สำหรับ พ่อแม่ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่ ครู
และผู้ดูแลเด็ก ในการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

คู่มือ DAIM

ห้ามจำหน่าย

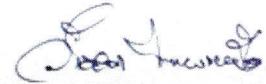
คำนำ

“คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง” (เล่มเขียว) หรือ Developmental Assessment For Intervention Manual (DAIM) ถูกผลิตขึ้นมาใช้สำหรับเด็กแรกเกิดน้ำหนักน้อยที่คลอดด้วยน้ำหนักน้อย เมื่อแรกคลอด (Low Birth Weight) ทั้งจากการคลอดก่อนกำหนด และภาวะโภชนาการที่ไม่ดีในขณะตั้งครรภ์หรือจากการขาดออกซิเจนขณะคลอด (Birth Asphyxia) รวมทั้งเด็กที่คลอดปกติแต่อาจจะเกิดพัฒนาการล่าช้าภายหลัง เนื่องจากพ่อแม่ต้องออกไปทำงานนอกบ้าน เด็กถูกละทิ้งให้อยู่ในความดูแลของปู่ ย่า ตา ยาย ทำให้เด็กเกิดความเครียดรุนแรง (Toxic stress) หรือเกิดจากพ่อแม่ใช้ TV หรือโทรศัพท์มือถือถือเลี้ยงแทน จนทำให้เกิดปัญหาากลุ่มอาการคล้ายออทิสติก (Pseudo autism) เพิ่มขึ้น

การดูแลเด็กกลุ่มเสี่ยง มิให้เกิดพัฒนาการล่าช้าขึ้นได้นั้น เป็นเรื่องที่กระทรวงสาธารณสุขได้ต่อสู้และหาทางแก้ปัญหาอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้าเกิดขึ้นแล้วสมองของเด็กก็ยังมีโอกาสฟื้นตัวได้ ถ้าพ่อแม่/ผู้ดูแลเด็กเอาใจใส่ สร้างสัมพันธ์ที่อบอุ่น และวางใจได้ (Warm and reliable relationship) โดยใช้ DAIM อย่างใกล้ชิดทุกเดือน ร่วมกับอาสาสมัครสาธารณสุข (อสม.) และเจ้าหน้าที่สาธารณสุข เด็กที่มีความเสี่ยงน่าจะมีพัฒนาการสมวัยได้ตามต้องการ

หวังว่าคู่มือ DAIM เล่มเขียวนี้ จะช่วยให้เด็กกลุ่มเสี่ยงปลอดภัยจากภาวะพัฒนาการล่าช้า โดยมีต้องเป็นภาระของสังคมในอนาคต คู่มือนี้ได้รับการพิจารณาให้ใช้ในโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็กเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เนื่องในโอกาสฉลองพระชนมายุ 5 รอบ 2 เมษายน 2558 ขอขอบคุณ แพทย์หญิงศิริพร ภัณฑุชะ รองศาสตราจารย์แพทย์หญิงนิตยา คชภักดี และ ศาสตราจารย์เกียรติคุณแพทย์หญิงศิริกุล อิศรานุรักษ์ ที่ตั้งใจใช้ความสามารถทำให้คู่มือมีประสิทธิภาพเหมาะกับการใช้สำหรับเด็กไทย ขอขอบคุณ นายแพทย์สมัย ศิริทองถาวร และคณะที่ติดตามงานอย่างอดทนจนได้คู่มือที่น่าใช้ทำให้มั่นใจว่าจะเป็นสะพานให้เด็กกลุ่มเสี่ยงเดินข้ามความลำบาก ไปสู่ชีวิตปกติเพื่อประโยชน์ของตนเองและสังคมจนได้ในที่สุด

WS105
ส 629 ค 2565
ลงทะเบียน: B000 1890
14.11.10 2565

นายแพทย์วัลลภ ไทยเหนือ

ที่ปรึกษาโครงการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก

เฉลิมพระเกียรติสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี

สารบัญ

การใช้คู่มือประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสียง.....	5
แบบบันทึกการตรวจประเมินทางกาย.....	6
การส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสียง โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง.....	8
แผนภูมิการเฝ้าระวัง คัดกรอง และส่งเสริมพัฒนาการเด็กที่คลอดปกติ วัยแรกเกิด - 5 ปี.....	9
ช่วงอายุแรกเกิด.....	10
ช่วงอายุ 1 เดือน.....	11
ช่วงอายุ 2 เดือน.....	12
ช่วงอายุ 3 - 4 เดือน.....	13
ช่วงอายุ 5 - 6 เดือน.....	15
ช่วงอายุ 7 - 8 เดือน.....	17
ช่วงอายุ 9 เดือน.....	19
ช่วงอายุ 10 - 12 เดือน (10 เดือน - 1 ปี).....	23
ช่วงอายุ 13 - 15 เดือน (1 ปี 1 เดือน - 1 ปี 3 เดือน).....	24
ช่วงอายุ 16 - 17 เดือน (1 ปี 4 เดือน - 1 ปี 5 เดือน).....	25
ช่วงอายุ 18 เดือน (1 ปี 6 เดือน).....	27
ช่วงอายุ 19 - 24 เดือน (1 ปี 7 เดือน - 2 ปี).....	32
ช่วงอายุ 25 - 29 เดือน (2 ปี 1 เดือน - 2 ปี 5 เดือน).....	33

สารบัญ (ต่อ)

ช่วงอายุ 30 เดือน (2 ปี 6 เดือน).....	36
ช่วงอายุ 31 - 36 เดือน (2 ปี 7 เดือน - 3 ปี).....	41
ช่วงอายุ 37 - 41 เดือน (3 ปี 1 เดือน - 3 ปี 5 เดือน).....	43
ช่วงอายุ 42 เดือน (3 ปี 6 เดือน).....	46
ช่วงอายุ 43 - 48 เดือน (3 ปี 7 เดือน - 4 ปี).....	52
ช่วงอายุ 49 - 54 เดือน (4 ปี 1 เดือน - 4 ปี 6 เดือน).....	55
ช่วงอายุ 55 - 59 เดือน (4 ปี 7 เดือน - 4 ปี 11 เดือน).....	57
ช่วงอายุ 60 เดือน (5 ปี).....	60
การตรวจประเมินระบบประสาทและพัฒนาการ (Neurodevelopment)	64
แบบบันทึกการประเมินและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยพ่อแม่ ผู้ปกครอง เจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	67
แบบบันทึกการคัดกรองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	73
แบบบันทึกการตรวจประเมินระบบประสาทและพัฒนาการ (Neurodevelopment) โดยเจ้าหน้าที่สาธารณสุข.....	75
อุปกรณ์สำหรับคัดกรองพัฒนาการเด็กกลุ่มเสี่ยง.....	76